

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ПЕРЕДУМОВА ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Теорія і практика бухгалтерського обліку діалектично взаємопов'язані між собою і постійно розвиваються внаслідок удосконалення ринкових економічних відносин. Бухгалтери завжди намагалися зробити облік максимально інформативним і точним, простим і економічним, своєчасним і оперативним у формуванні інформації про факти господарювання. Проте ці завдання в повній мірі не завжди вирішуються успішно для досягнення кінцевої мети – прийняття ефективних рішень.

Практика показує, що існують різні інтереси: з одного боку в бухгалтерів сформувані чітку систему облікових показників відповідно до діючих процедур і правил, а з другого боку в адміністрації, менеджерів, власників (засновників), дебіторів і кредиторів тощо, які власне мають приймати якісь рішення. Тобто існує парадоксальний розрив у єдиній системі: облік – рішення. Адже облік тільки заради обліку нікому не потрібний. Несумісність між професійними інтересами бухгалтерів і користувачів інформації для прийняття рішень є проблемною давно. Такий розрив пояснюється поступовим відокремленням облікової діяльності від виробничої або торгівельної і наступним розвитком обліку за стадіями: 1) нерегульований облік (рання стадія розвитку суспільних виробничих відносин) ; 2) регульований облік або зарегламентований, що базується на дотриманні принципів і правил відповідно до законів, міжнародних і національних стандартів, інструкцій, положень, облікової політики (наказ), облікових реєстрів і форм документів тощо, і це є сучасна модель обліку; 3) облік на вимогу користувачів, що має в основі єдину базу даних і стандартний пакет можливих оптимальних рішень.

Економічне життя складне і багатогранне, обумовлюється багатьма причинами і чинниками, має різні форми. При цьому важливо зазначити, як ці форми інтерпретуються бухгалтерами, як вони вкладаються у певні теорії вчених. Виходячи з цього можна констатувати, що не може бути однієї єдиної вірної теорії, здатної пояснити весь комплекс проблем і дати відповідь на всі питання, які економічне життя постійно висуває перед людьми. Реалії ринкового (конкурентного) середовища змушують враховувати різнобічні фактори для прийняття раціональних і оптимальних рішень. Як підтверджує передова світова практика, необхідно брати до уваги економічні, технологічні, метеорологічні, астрологічні та інші фактори і на цих вимогах будувати цілісну

систему обліку з можливими варіантами прийняття рішень. Вже наступає пора переходити до зазначеної третьої стадії розвитку і функціонування обліку. Справедливо зазначав вчений Г.Емерсон, що « Люди вже давно зрозуміли необхідність обліку, але ще не зовсім розуміють що і як треба обліковувати» [1]. Проте можна продовжити цю думку такими словами: користувачі обліковою інформацією ще не зовсім розуміють всю повноту сформованих облікових показників і, що саме важливе, які найбільш ефективні рішення можна прийняти.

В даний час дослідження з теорії бухгалтерського обліку здійснює цілий ряд видатних вчених зарубіжжя і нашої країни, але в основу своїх праць вони кладуть догмати константної бухгалтерії (це друга стадія розвитку та існування обліку) і намагаються пристосуватись до сучасної комп'ютерної техніки. Підтвердження цього відставання від вимог практики у поглибленні інформативності облікових показників і можливих економічних рішень є запропонований « новий» План рахунків. У практиків виникає питання: які рішення можна приймати на основі більшості тільки синтетичних рахунків ? На практиці приходиться застосовувати необхідні субрахунки і, звичайно, аналітичні рахунки, а які вже будуть прийматись рішення, бухгалтери не знають.

Виходячи з цієї логіки облік повинен відірватись від тільки функцій констатації фактів і формувати багатогранну інформацію для одержання відповідей на будь-які питання ефективної економіки. У цьому контексті необхідно розробити стандарти економічного аналізу за відповідними обліковими показниками і на цій основі, а також враховуючи передовий зарубіжний і вітчизняний практичний досвід ефективної діяльності підприємств і корпорацій, запропонувати відповідні стандарти можливих економічних рішень. Така система «облік – аналіз – рішення» за стандартами дійсно стане ефективною і дієвою практичною допомогою в управлінні і менеджменті.

Реалізація програми з створення такої системи може розпочатись із вивчення досвіду і запитів практикуючих бухгалтерів і прогресивних керівників та інших користувачів у необхідній інформації, та розробки узгоджених між собою стандартів аналізу і можливих рішень для потреб управління і менеджменту. Разом з тим, можливості сучасних комп'ютерних технологій дозволяють забезпечити користувачів (в часі і просторі) будь-якими додатковими частковими та інтегрованими даними для поглибленого аналізу і прийняття креативних рішень, що вже буде залежати від рівня економічної інтелектуальності управлінців.

Література:

1. Эмерсон Г. Двенадцать принципов производительности / Эмерсон Г. – М.: Экономика, 1972.